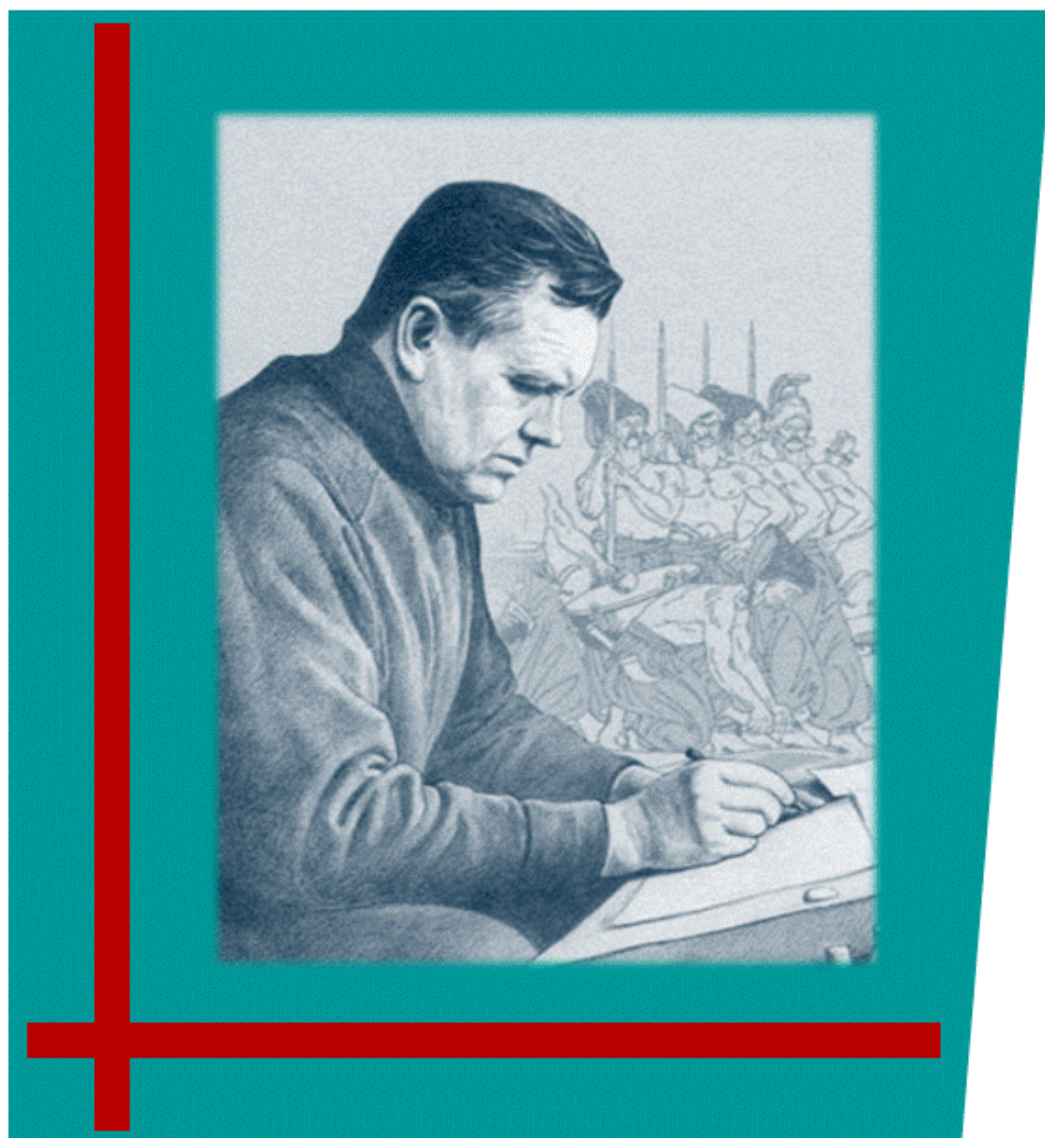

Комунальний заклад культури
«Донецька обласна бібліотека для дітей»

Парадокс Анатолія Базилевича

Мистецько-краєзнавчий етюд

Маріуполь
2022

УДК 7.071.1(092):75(477.62)

П18

П18   Парадокс Анатолія Базилевича [Текст] : мистецько-краєзнавчий етюд / уклад. Н. В. Корабльова ; Комун. закл. культури «Донецька обласна бібліотека для дітей». – Маріуполь, 2022. – 16 с. : фот.

Ім'я Анатолія Базилевича – відомого художника – нерозривно пов'язане з досягненнями книжкової графіки України другої половини ХХ століття.

Мистецько-краєзнавчий етюд «Парадокс Анатолія Базилевича» познайомить читачів з творчим шляхом Народного художника України. Для багатьох А. Базилевич – насамперед автор легендарних ілюстрацій до «Енеїди» Івана Котляревського. Митець проілюстрував безліч творів української та світової літератури, але саме «Енеїда» стала вершиною його творчості.

Видання адресоване учням шкіл, вчителям, бібліотечним працівникам, всім, хто цікавиться мистецтвом.

УДК 7.071.1(092):75(477.62)

Народний художник України, **один із найяскравіших представників української книжкової графіки**, Анатолій Дмитрович Базилевич народився 7 червня 1926 р. у Жмеринці Вінницької області в родині інженера.

Чудодійна природа Поділля, його смарагдові ліси, розлогі родючі ниви, тихі плеса, народні звичаї та мистецькі традиції – ось та атмосфера, в якій проходило дитинство малого Анатолія. Тож не дивно, що малювати хлопець почав рано – у два роки. Батько майбутнього художника уважно поставився до синового захоплення та зберіг його перші твори.

У 1933-му році, на хвилі індустріалізації, родина здібного інженера Дмитра Базилевича з двома дітьми переїхала до Маріуполя, де в той час активно йшли модернізація та будівництво металургійних заводів. Деякий час батько працював технологом на Маріупольському заводі ім. Ілліча (нині – ПрАТ «Маріупольський металургійний комбінат імені Ілліча»), а потім викладав у Маріупольському металургійному інституті (нині – ДВНЗ «Приазовський державний технічний університет»). Саме від Дмитра Іосоновича (за ствердженням друзів А. Базилевича) митець успадкував любов до літератури, дотепність (часом навіть дошкульний сарказм), нетерпимість до найменшої фальші.

Анатолій ріс дитиною допитливою, самостійною. В середній школі він вважався одним із найкращих учнів. Дуже любив малювати.

Перші професійні навички з рисунка та живопису Анатолій опановував в художній студії під керівництвом Костянтина Кузьмича Бендрика (до речі, рідного брата заслуженого художника України Миколи Бендрика). Копія з картини Іллі Рєпіна «Запорожці пишуть листа турецькому султану», виконана учнем, настільки вразила педагога, що невдовзі картину школяра експонували на міській виставці.

Проте мирне життя було перекреслено вторгненням військ нацистської Німеччини. У жовтні 1941 р. Маріуполь було окуповано, його мешканцям довелося виживати за порядками Третього рейху... У 1943 р. разом з іншими жителями міста родину Базилевичів – батька, матір, старшу сестру Олену і 17-річного Анатолія – вивезли на примусові роботи до Німеччини. Там, у травні 1944 р. від отриманих поранень під час бомбардування, у віці 52 років помер батько...

По закінченні Другої світової війни вдова Лариса Олександрівна із сином повернулися до Маріуполя. Юнак влаштувався на металургійний завод імені Ілліча, працював художником-оформлювачем, навчався у школі робітничої молоді.

У 1947 році, після отримання атестату про середню освіту, Анатолій Базилевич вступив до Харківського художньо-промислового інституту. Його вчителями були відомі українські художники, майстри книжкової графіки Григорій Бондаренко, Йосип Дайц, Адольф Страхов, Іван Філонов, які допомогли йому добре опанувати майстерність рисунка й композиції.

Перша книжка, оформлена молодим графіком, – «Байки» українського поета, прозаїка і перекладача Геннадія Брежньова – побачила світ у Харківському книжково-газетному видавництві у 1951 році. Наступного року у київському видавництві «Молодь» з його ілюстраціями вийшли друком «Байки» І. Крилова.

Дипломна робота була для Анатолія Базилевича першим і єдиним компромісом у житті: він планував працювати над малюнками до одного з творів М. Гоголя, проте науковий керівник запропонував випускникові обмежитися серією ілюстрацій до «Буковинської повісті» харківського прозаїка Ігоря Муратова. Екзаменаційну комісію ці ілюстрації вразили, як і творчий почерк молодого художника-графіка: прагнення максимально наближати малюнки до стилю ілюстрованого твору, психологічно розкриваючи індивідуальні риси літературних персонажів.

Як точно зауважив народний художник України Микола Попов: «Можна на «відмінно» закінчити художній вуз, стати тонким рисувальником, але те, що втілив у власній творчості Анатолій Базилевич, – цьому не навчиш. То була його природа, справжня суть. Звідси народжувалися ілюстрації, просякнуті філософією, гумором, інтелігентністю».

Після закінчення інституту молодий художник деякий час працював у Харкові, а в 1953 р. переїхав до Києва, де вже жили його мати і сестра.

Анатолій Базилевич завітав до видавництва «Молодь», показав власні напрацювання в книжковій графіці й отримав замовлення – проілюструвати збірку «Угорські казки». Згодом художник став співпрацювати з харківським («Прапор») та київськими видавництвами («Дніпро», «Мистецтво», «Веселка» та ін.), з естампним цехом Комбінату монументально-декоративного мистецтва, журналом «Перець» та редакцією діафільмів «Укркінохроніки».

У Києві А. Базилевич знайшов своє кохання: його дружиною стала Ірина Федькіна, випускниця філологічного факультету Київського державного університету ім. Т. Г. Шевченка. Згодом у подружжя народилися син Олексій (1956 р.) та донька Ірина (1962–1997 рр.).

Від 1956 р. А. Базилевич брав активну участь у численних всесоюзних, республіканських і міжнародних виставках. Того ж 1956 року Анатолія Дмитровича прийняли до Спілки художників України (персональні експозиції художника пройшли в Києві у 1961 та 1996 роках).

Анатолій Базилевич створив численні цикли малюнків, у яких з тонким розумінням стилю письменника інтерпретував образи світової та української літератури. Митець своєрідного, багатогранного таланту і широкого творчого діапазону, А. Базилевич у кожній своїй роботі по-новому розкривався своїми специфічними гранями, доводячи, що справжній майстер завжди в дорозі, в пошуках, у прагненні досягнути незнані мистецькі рубежі.

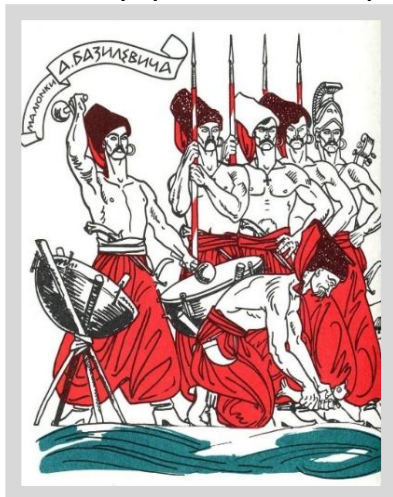
У творчому доробку митця – ілюстрації до «Записок причетника» (1954 р.) Марка Вовчка, роману «Пригоди бравого вояки Швейка» (1958 р.) Ярослава Гашека, повісті «Пан Халявський» (1959 р.) Григорія Квітки-Основ'яненка, повістей «Старосвітські батюшки та матушки» (1963 р.), «Кайдашева сім'я» (1980 р.), «Микола Джеря» (1980 р.) Івана Нечуя-Левицького, драм «Наталка-Полтавка» (1981 р.) і «Москаль-чарівник» (1987 р.) Івана Котляревського, поеми Т. Г. Шевченка «Сон» та оформлення видань Шевченкових «Кобзарів» тощо. Із малюнків А. Базилевича можна створити повноцінну експозицію деталізовано виписаних національних характерів!

Помітним явищем в українській книжковій графіці стала робота художника над візуалізацією роману Ярослава Гашека «Пригоди бравого вояки Швейка», який вийшов з друку в 1958 році.

Анатолій Базилевич не наслідував відомого чеського графіка Йозефа Ладу, чії ілюстрації до роману вважаються класичними. Для оформлення видання митець виконав майже 200 малюнків тушшю і пером, створив власного неповторного Швейка, отримав широку популярність та визнання критики, як кращого рисувальника України. А бравий безжурний Швейк Базилевича сподобався навіть прискіпливим чехам!

В тому ж 1958 році А. Базилевич отримав пропозицію від видавництва «Дніпро» створити ілюстрації до подарункового видання поеми Івана Котляревського «Енеїда», котре було вирішено перевидати до 200-річного ювілею батька української літератури.

Графік уважно вивчив роботи художників, які ілюстрували поему у ХХ столітті (Порфирія Мартиновича, Дмитра Нарбути, Івана Падалки, Дмитра Дерегуса, Івана Іжакевича, Федора Коновалюка тощо), монографії з історії та мистецтва Стародавньої Греції та Риму, України XVII–XVIII століть. У нагоді стала приватна колекція самого А. Базилевича (старовинний одяг, побутове начиння, посуд, реманент, зброя) та альбом «История запорожских казаков», опублікований у 1900 р. етнографом, фольклористом і дослідником історії козацтва Дмитром Яворницьким.

Працюючи над макетом майбутньої книги, митець планував писати невеличкі ілюстрації, аби верстати їх безпосередньо в тексті. Виконавши кілька замальовок та розташувавши картинки у відповідних місцях, автор зрозумів, що надто дрібні ілюстрації губилися і не відтворювали ні колоритного гумору, ні масштабної величі поеми І. Котляревського. Тоді А. Базилевич збільшив малюнки, розмістив їх на окремому аркуші. Художник-графік наче ставив читача перед фактом: паралельно до поетичного тексту він вестиме в ілюстраціях власну, авторську розповідь!

Як зізнавався митець: «У тій поемі кожен рядок просився в малюнок. На художній раді, що приймала роботу, мені навіть дорікнули: – Це «Енеїда» Котляревського чи Базилевича?».

Анатолій Дмитрович ретельно ставився до пошуку моделей для майбутніх мальованих героїв. Син митця, Олексій Базилевич, розповідав: «Одного дня батько зустрів просто на вулиці кремезного фактурного незнайомця. Той вусатий колоритний бородань був колишнім метробудівцем Павлом Карповичем Кардашевським. Досить швидко він став не просто близьким товаришем батька, а членом сім'ї, котрий навіть жив у татовій майстерні...». Саме його зображено Зевсом; прототипом Енея став колега, художник-графік, майбутній лауреат Національної премії України ім. Тараса Шевченка Володимир Юрчишин; Турна – також художник, давній знайомий харків'янин Юрій Северин; Дідона знайшлась у керамічній майстерні.

А в мешканцях раю сучасники впізнавали одягнутих у тоги та шаровари самого автора, художників Володимира Милька, Івана Тихого, Віктора Адамкевича, Анатолія Пламеницького, скульпторів Михайла Декерменджі та Віктора Гречаника, мистецтвознавця Анатолія Шпака...

Еней

Зевс наснився Енею

Зевс та Юнона

Молитва до Зевса

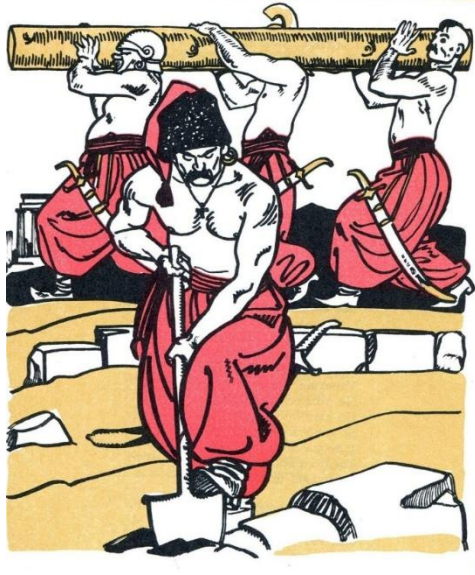
Із захопленням відгукнувся про ілюстрації А. Базилевича до «Енеїди» поет Дмитро Павличко: «...Тут зображено філософсько-іронічне ставлення української нації до, здавалось би, невідворотних, пригноблюючих подій свого буття, тут неповторна індивідуальність і безсмертність нашого народу схоплені у веселих, життєрадісних образах. Троянці – насправді це українські козаки – не визнають перемоги над собою ні земних, ні небесних сил, ніщо не може зламати їхнього духу – віднови своєї державності, зупинити їхнього патріотичного життєлюбства».

Друзьки

Гуляння

Готуючись до оборони

Війна як свято

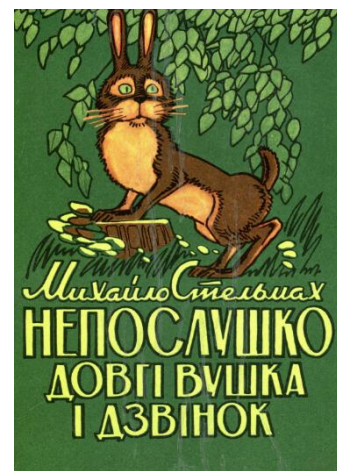
Поряд з героїчними сценами, побутовими та дотепними бурлескними картинками, сповненими незлобивого гумору, в ілюстраціях до «Енеїди» чимало гострих сюжетів, де Базилевич, слідом за Котляревським, вдається до нещадної соціальної сатири, картає зажерливість, лицемірство, хабарництво чиновників.

Загалом на художню раду видавництва «Дніпро» художником була подана 131 робота. У подачі Анатолія Базилевича «Енеїда» перетворилася на яскраве явище в книжковій графіці України, за що художник у 1968 р. отримав звання «Заслужений діяч мистецтв УРСР». Ілюстрована графіком «Енеїда» перевидавалася 17 разів!

Художник залюбки ілюстрував книги для дітей, розкриваючи перед ними чарівний і барвистий світ казок Ганса Крістіяна Андерсена, Шарля Перро, братів Грімм, Івана Франка, Марка Кропивницького, Василя Симоненка, Михайла Стельмаха, пройнятих теплим гумором «Співомовок» Степана Руданського, українських народних казок і казок народів світу.

Обкладинка до казки І. Франка
«Абу-Касимові капці». 1965.

В ілюстраціях до книжкових видань для маленького читача митець шукав (і знайшов) найвиразнішу форму малюнка, яка б постійно жила в уяві дітей. Тож не дарма мистецтвознавці вважають Базилевича одним із кращих ілюстраторів дитячої книги в Україні!

Не одне десятиліття в його таланті мали потребу національні видавництва, адже у знайомі твори вмів він вдихнути незнайому душу. І досі твори А. Базилевича вражають майстерним рисунком, багатою уявою, блискучою інтерпретацією образів.

Роботи Анатолія Дмитровича зрілого періоду творчості – це ілюстрації до творів Тараса Шевченка («Тарасова ніч»), Анатолія Свидницького («Люборацькі»), Станіслава Тельнюка («Грає синє море»), Володимира Голобуцького («Гомін, гомін по діброві») та інші, які позначені новими пошуками і яскравими новими творчими здобутками.

Крім роботи над книжковими ілюстраціями, А. Базилевич здійснив художнє оформлення кафе «Еней», яке проіснувало з 1970 до 2008 р. та було одним з улюблених місць відпочинку київської творчої інтелігенції.

Звання Народного художника України митець отримав у 1993 році, а в 1996 р. у Києві з успіхом пройшла його друга персональна виставка.

А. Базилевич був життєлюбом, чесним і порядним, справедливим, допомагав усім, хто до нього звертався. Друзі розповідали, що у майстерні завжди гостинного Анатолія Дмитровича на стіні висіла картина із зображенням козака Мамає – душі чесної, волелюбної, непідкупної.

Ніколи митець не зраджував власних переконань. Навіть із найменшою фальшю А. Базилевич не міг змиритися, до власної цілі він крокував чесно, ні через кого не переступаючи, нікому життя не ламаючи, завжди у будь-якій формі відстоюючи свободу творчості. За найліпший комплімент художник вважав: «Порядна людина: нікуди не пнеться».

На жаль, після загибелі в автокатастрофі 30 квітня 1997 р. дочки Ірини у художника від пережитого горя майже відмовила правиця, а спроби малювати негнучкими пальцями виявилися не зовсім вдалимими...

Народний художник України Анатолій Базилевич помер 30 червня 2005 р. у Києві. Поховали покійного на Байковому кладовищі: скромна могила, простий козацький хрест...

Твори митця зберігаються в приватних колекціях, багатьох музеях України (до 24.02.2022 р. твори художника зберігалися і в Художньому музеї ім. А. І. Куїнджі м. Маріуполя).

До 90-річчя від дня народження А. Базилевича, 1 квітня 2016 р., «Укрпошта» випустила в обіг художню немаркировану картку до картмаксимума і поштову марку під назвою «Еней був парубок моторний...» з ілюстрацією до поеми Івана Котляревського «Енеїда». Дизайн штемпелю «Перший день» для спецгасіння виконав член Національної спілки художників України Олексій Базилевич.

У грудні 2020 р. Національний банк України випустив в обіг набір з дев'яти пам'ятних монет «Енеїда», присвячений цій духовній та культурній пам'ятці українського народу. За основу композиції набору використано ілюстрації народного художника України Анатолія Базилевича, який своїми роботами надав твору нового звучання.

Радимо почитати

Книги, ілюстровані А. Д. Базилевичем

Андерсен, Г. К. Казки [Текст] / Г. К. Андерсен ; пер. з дат. та передм. О. Іваненко ; мал. А. Базилевича. – Київ : Школа, 2004. – 190 с. : іл. – (Хрестоматія школяра).

Вишня, Остап. Перший диктант [Текст] / О. Вишня ; мал. А. Базилевича. – Київ : Дитвидав, 1962. – 35 с. : іл.

Гашек, Я. Пригоди бравого вояка Швейка [Текст] : роман / Я. Гашек ; пер. з чес. С. Масляк ; передм. Г. П. Кочура ; прим. О. Л. Паламарчук ; худож. А. Д. Базилевич. – Київ : Дніпро, 1990. – 717 с. : іл.

Голобуцький, В. О. Гомін, гомін по діброві [Текст] : іст. розповіді про запороз. козаків / В. О. Голобуцький ; мал. А. Базилевича. – Дніпро : Січ, 2003. – 208 с. : іл.

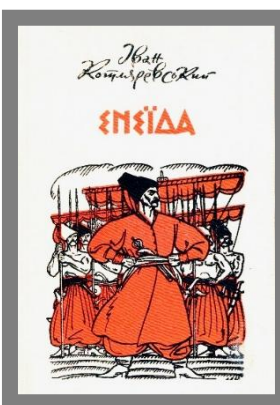
Голобуцький, В. О. Гомін, гомін по діброві [Текст] : іст. розповіді про запороз. козаків / В. О. Голобуцький ; мал. А. Базилевича. – Київ : Дитвидав, 1963. – 174 с. : іл.

Гребінка, Є. П. Вибрані твори [Текст] / Є. П. Гребінка ; вступ. ст. С. Д. Зубкова ; мал. А. Д. Базилевича. – Київ : Дніпро, 1971. – 278 с. : іл. : портр. – (Шкільна бібліотека).

Грімм, Якоб. Гензель і Гретель [Текст] / Я. Грімм, В. Грімм ; пер. з нім. Є. Кротеви́ча, С. Голові́вської ; мал. А. Базилевича. – Київ : Дитвидав, 1959. – 26 с. : іл.

Квітка-Основ'яненко, Г. Ф. Вибрані твори [Текст] / Г. Ф. Квітка-Основ'яненко ; передм. С. Зубкова ; худож. А. Базилевич. – Київ : Дніпро, 1971. – 367 с. : іл. – (Шкільна бібліотека).

Котляревський, І. П. Енеїда. Наталка Полтавка. Москаль-чарівник [Текст] / І. П. Котляревський ; ред. О. Т. Гончар [та ін.] ; авт. передм. Б. А. Деркач ; худож.-іл. А. Базилевич. – Київ : Дніпро, 1987. – 366 с. : іл. – (Бібліотека української класики «Дніпро»).

Котляревський, І. П. Енеїда. Наталка Полтавка [Текст] / І. П. Котляревський ; передм. та прим. О. Гончара ; післямова В. Шевчука ; іл. А. Базилевича. – Київ : Веселка, 2000. – 327 с. : іл. – (Шкільна бібліотека).

Котляревський, І. П. Енеїда [Текст] / І. П. Котляревський ; передм. і прим. В. О. Шевчука ; іл. А. Д. Базилевича ; худож.-оформлювач Б. П. Бублик. – Харків : Фоліо, 2011. – 473 с. : іл. – (Шкільна бібліотека української та світової літератури).

Котляревський, І. П. Енеїда [Текст] : поема / І. П. Котляревський ; мал. А. Д. Базилевича. – Київ : Дніпро, 1994. – 300 с. : іл. : портр.

Кропивницький, М. Л. По щучому велінню... [Текст] : казка для дітей у 3-х діях / М. Л. Кропивницький ; худож. А. Базилевич. – Київ : Веселка, 1982. – 32 с. : іл.

Мартович, Л. Твори [Текст] / Л. Мартович ; вступ. ст. В. Лесина ; худож. В. Касіян, А. Базилевич. – Київ : Молодь, 1957. – 402 с. : іл. – (Шкільна бібліотека).

Нечуй-Левицький, І. С. Микола Джеря. Кайдашева сім'я [Текст] : повісті / І. С. Нечуй-Левицький ; худож. А. Базилевич, В. Полтавець. – Київ : Дніпро, 1989. – 270 с. : іл.

Нечуй-Левицький, І. С. Старосвітські батюшки та матушки [Текст] : повість-хроніка / І. С. Нечуй-Левицький ; іл. А. Базилевича. – Київ : Дніпро, 1985. – 356 с. : іл.

Пушкін, О. С. Казка про попа і наймита його Балду [Текст] / О. С. Пушкін ; пер. М. Рильського ; мал. А. Базилевича. – Київ : Веселка, 1979. – 16 с. : іл.

Руданський, С. В. Пан і Іван в дорозі [Текст] / С. В. Руданський ; худож. А. Д. Базилевич. – Київ : Веселка, 1980. – 16 с. : іл.

Руданський, С. В. Переслів'я [Текст] : вірш. небилиці / С. В. Руданський ; худож. оформ. А. Д. Базилевича. – Київ : Лелека, 2003. – 31 с. : іл.

Руданський, С. В. Співомовки [Текст] : пісні, приказки, дит. приказки / С. В. Руданський ; упоряд., авт. передм. та прим. М. Л. Гончарук ; худож. А. Д. Базилевич. – Київ : Дніпро, 1988. – 319 с. : іл. – (Бібліотека української класики «Дніпро»).

Руданський, С. В. Співомовки [Текст] / С. В. Руданський ; худож. А. Базилевич. – Київ : Веселка, 1992. – 44 с. : іл.

Симоненко, В. А. Цар Плаксій та Лоскотон [Текст] : казка / В. А. Симоненко ; худож. А. Базилевич. – Київ : Веселка, 1988. – 14 с. : іл.

Стежками премудрих казок [Текст] : нар. казки / пер. з гагауз., молд., румун., циган. С. Келар ; з груз. О. Маловічко ; з івриту М. Гольд ; з караїм. О. Кефелі ; з лит. Д. Чередниченко ; з нім. А. Багмут ; з турец. Г. Халимоненко ; з циган. І. Мазоре ; худож. А. Базилевич. – Київ : Голов. спеціаліз. ред. л-ри мовами нац. меншин України, 1998. – 221 с. : іл.

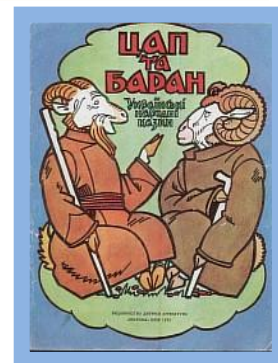
Стельмах, М. П. Непослушко Довгі Вушка і дзвінок [Текст] : казки за нар. мотивами / М. П. Стельмах ; худож. А. Базилевич. – Київ : Веселка, 1980. – 184 с. : іл.

Українські народні казки [Текст] / передм. М. К. Дмитренка ; іл. А. Базилевича. – Київ : Веселка, 1989. – 412 с. : іл. – (Шкільна бібліотека).

Франко, І. Я. Абу-Касимові капці [Текст] : араб. казка / І. Я. Франко ; мал. А. Д. Базилевича. – Київ : Веселка, 1984. – 102 с. : іл.

Франко, І. Я. Лель і Полель [Текст] : сучас. повість / І. Я. Франко ; пер. з пол.; мал. А. Базилевича ; портр. робот В. І. Касіяна ; післямова І. П. Пасемка. – Київ : Веселка, 2005. – 198 с. : іл. : портр.

Цап та баран [Текст] : укр. нар. казка / мал. А. Д. Базилевича. – Київ : Веселка, 1976. – 20 с. : іл.

Про життя та творчість А. Д. Базилевича

Книги

Анатолій Базилевич [Текст] : альбом / авт.-упоряд. М. Криволапов. – Київ : Мистецтво, 1976. – 93 с. : іл.

Анатолій Базилевич. Підготовчі малюнки до поеми Івана Котляревського «Енеїда» [Текст] : [незброшурований альб.]. – Київ : ПП «Верещинські», 2004. – 1 папка (85 окр. арк.) : іл. : портр.

Енеїда Базилевича [Текст] : історія створення ілюстрацій і макета книги до поеми Івана Котляревського / упоряд., вступ. ст. П. Гудімов, Д. Ключко. – Київ : Артбук, 2017. – 192 с. : іл.

Народний художник України Анатолій Базилевич, 1936–2005 [Текст] : каталог виставки творів / упоряд. О. Базилевич ; авт. вступ. ст. В. Перевальський ; Нац. спілка художників України. – Київ : Образотворче мистецтво, 2006. – 24 с. : іл.

Статті

Базилевич Анатолій Дмитрович [Текст] // Мистецтво України : біогр. довід. / упоряд. А. В. Кудрицький, М. Г. Лабінський ; за ред. А. В. Кудрицького. – Київ, 1997. – С. 35.

Базилевич Анатолій Дмитрович [Текст] // Шевченківський словник : у 2 т. Т. 1 / редкол.: І. Я. Айзеншток [та ін.]. – Київ, 1978. – С. 52.

Гажаман, Н. О. Художник і дитяча книжка [Текст] : про укр. художників-ілюстраторів / Н. О. Гажаман, Н. В. Загайна // Шкільна бібліотека. – 2012. – № 7/8. – С. 27–31.

Голубкова, Н. Моторный Базилевич [Текст] / Н. Голубкова // Столичные новости. – 2001. – № 38.

Гулько, Л. Базилевич! [Текст] : виставка «Анатолій Базилевич (1926–2005). Книжкова графіка», присвяч. 80-річчю від дня народж. відомого графіка, нар. худож. України / Л. Гулько // Культура і життя. – 2007. – 10 січ. – С. 3.

Калинова, И. Маршрутами бравого Швейка! [Текст] : [выставка иллюстраций А. Базилевича к кн. Я. Гашека «Похождения бравого солдата Швейка» в галерее «Образ»] / И. Калинова // Зеркало недели. – 2008. – № 32 (29 авг.–5 сент.).

Ламонова, О. В. Дві «Енеїди» [Текст] / О. В. Ламонова // Вісн. Харків. держ. акад. дизайну і мистецтв. – 2011. – № 1. – С. 100–104.

Могильовський, В. По той бік ілюстрації: Анатолій Базилевич. Оформлення та ілюстрації до поеми Івана Котляревського «Енеїда» [Текст] / В. Могильовський // Від задуму до втілення : [кн. для учнів]. – Київ, 1989. – С. 40–55.

Нарівська, В. «Енеїда» Анатолія Базилевича: живописна міфологізація поеми Івана Котляревського [Текст] / В. Нарівська // Слово і час. – 2019. – № 3. – С. 92–104.

Неперевершений ілюстратор безсмертних книг [Текст] : нотатки про творчість Анатолія Базилевича // Голос України. – 2006. – 9 груд.

Перевальський, В. Істинно народний. Слово про Анатолія Базилевича [Текст] / В. Перевальський // Образотворче мистецтво. – 2005. – № 4. – С. 39–46.

Сом, М. Його називали співавтором Котляревського [Текст] : до 85-річчя від дня народж. А. Базилевича / М. Сом // Літературна Україна. – 2011. – 23 черв. – С. 15.

Степовик, Д. В. Базилевич Анатолій Дмитрович [Текст] / Д. В. Степовик // Енциклопедія сучасної України : у 30 т. Т. 2 / редкол.: І. М. Дзюба [та ін.] ; НАН України, НТШ, Координац. бюро Енциклопедії сучас. України НАН України. – Київ, 2012. – С. 86.

Чернов, А. М. Изобразительное искусство Мариуполя 2-й половины XIX–XX вв. Очерки и страницы истории [Текст] : Кн. 1 / А. М. Чернов. – Мариуполь, 2020. – С. 248–249, 302–305, 309.

Електронні ресурси віддаленого доступу

Анатолій Базилевич: жмеринчанин, який проілюстрував «Енеїду» Котляревського [Електронний ресурс] // Жмеринка.City [сайт]. – Електрон. текст., відеодані (1 файл: 03:23 хв.), фот. – Жмеринка, 2020. – 7 черв. – Режим доступу: <https://zhmerynka.city/articles/84580/anatolij-bazilevich-zhmerinchanin-yakij-proilyustruvav-eneidu-kotlyarevskogo> (дата звернення: 02.06.2021). – Заголовок з екрана.

Анатолій Базилевич (1926–2005) [Електронний ресурс] // Бібліотека українського мистецтва [сайт]. – Електрон. текст., відеодані (1 файл: 29:15 хв.), фот. – Київ. – Режим доступу: <http://uartlib.org/ukrayinski-hudozhniki/anatolij-bazilevich/> (дата звернення: 02.06.2021). – Заголовок з екрана.

Анатолій Дмитрович Базилевич (1926–2005) [Електронний ресурс] // Національна бібліотека України для дітей [сайт]. – Електрон. текст. дані, фот. – Київ, 2010. – Режим доступу: <http://www.chl.kiev.ua/default.aspx?id=6035> (дата звернення: 02.06.2021). – Заголовок з екрана.

Базилевич Анатолій [Електронний ресурс] : [електрон. книги] // Читанка [сайт]. – Електрон. текст. дані, фот. – Режим доступу: http://chytanka.com.ua/ebooks/index.php?action=search_show_list&painter_name=%C1%E0%E7%E8%EB%E5%E2%E8%F7%20%C0%ED%E0%F2%EE%EB%B3%E9 (дата звернення: 02.06.2021). – Заголовок з екрана.

Базилевич Анатолій Дмитрович [Електронний ресурс] : [біографічні відомості, галерея творів] // Вікіпедія [сайт]. – Електрон. текст. дані, фот. – Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9A%D1%83%D1%97%D0%BD%D0%B4%D0%B6%D1%96%D0%90%D1%80%D1%85%D0%B8%D0%BF%D0%86%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%87> (дата звернення 02.06.2021). – Заголовок з екрана.

Рудяченко, Олександр. Анатолій Базилевич. Чи є прообраз у вічності? [Електронний ресурс] / О. Рудяченко // Укрінформ: мультимедійна платформа іномовлення України [сайт]. – Електрон. текст. дані, фот. – Київ, 2020. – 7 черв. – Режим доступу: <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3040103-anatolij-bazilevic-ci-e-proobraz-u-vicnosti.html> (дата звернення 14.01.2021). – Заголовок з екрана.

Інформаційне видання

Парадокс Анатолія Базилевича

Мистецько-краєзнавчий етюд

Укладач **Корабльова Наталія Володимирівна**

Оформлення **Ю. С. Василенко**

Редагування **В. Ф. Ганжеєва**

Відповідальний за випуск **Ю. С. Василенко**

